

къмъ другите: всъки дира нѣкого, *другите*, безъ които той не може дори днешния денъ да приключи. Вѣчно се дирятъ, едни други, хората; тѣ иматъ нѣщо да си говорятъ, да си продаватъ и купуватъ, да се сѫдятъ, да се спогаждатъ, да се оронватъ, да си помагатъ. Трепетно, непрестанно гонение въ голѣмия градъ, жива картина на неотмѣнните междучовѣшки врѣзки. Коя малка или голѣма наша цѣль е постигната безъ посредството на близките или далечните ни подобни? Коя наша всѣкидневна, дребна или висша потрѣба, е осъществена безъ тѣхната намѣса?

А все пакъ, винаги сѫществуватъ хора, непризнаващи както необходимостта на социалните врѣзки, така и изгодите, които тѣ носятъ за индивида. Това сѫ хора недисциплинирани социално, неподатливи на общежитие. Тѣ никога не съзнаватъ колко много — дори всичко — дѣлжатъ на миналите поколѣния и на съвременниците си: и знания, и материални блага, и просвѣта, и култура и всичките изгоди живота. А виждатъ само неизбѣжните отрицателни и болни страни на социалния животъ.

Безъ да сѫ лишени отъ крупни недостатъци, социалните институции сѫ все пакъ неизбѣжни. Унищожаването имъ, както и много бѣрзите реформи въ тѣхъ, сѫ еднакво вредни, биха имали гибелни последствия. Трѣбва да признаемъ, че сѫществуватъ и въ училището, и въ църквата, и въ брака, и въ сѫдопроизводството — и навсѫкъде въ институциите — недостатъци и несъобразности съ висшите, дѣлбоките, естествените, неотмѣнимите душевни и умствени изисквания; но колко по-голѣмо